

in se je to precej visoko na cepiču ali žlahnem deblu zgodilo, se poškodovani kos odreže tako, da iz cepiča ali žlahnega debla nova mladika v prihodno deblo izraste; na debelem deblu se pa rana izreže in z drevesnim voskom zamaže. Kedaj tudi krtice objedo koreninice, da drevesce vsahne; tim se naj s fosforom meča od kruha ali zemlje, ali kosček sira, v katerem je strupa primešanega, ki ga posebno ljubijo, nastavi po luknjah, da poginejo. Majhni kukci, kebrički, mrčesi in gosenice se z roko pomorijo; kdor jih na drug način noče uničiti. Ravno tako gre paziti in loviti dolgorivčeke, ki mladike prebodejo, listje zasušijo, jajčica v njih ležejo in veliko kvara naredijo; zasukano listje se mora pobrati in v ogenj vreči da zgori, sicer se mladi zvalijo. Mah se najbolje z lugom odpravi, ki se po drevju nareja, ako se s kakim šopkom ali cunjjo ali s ščeticco, krtačo v lug namočeno po mahu drgne ali riblje; tudi pri velikih drevesih to pomaga; ali pa z apno in ilovico debela in veje dobro pomažejo; s tem se ob enem tudi mrčes in zalege po razpoklinah skorjinih uničijo.

Izkopanje in obrezanje sadnjih dreves.

Kadar so sadnja drevesa že 5 do 7 let stara, ali za palec debela in seženj visoka, se izkopajo in pripravijo za svojo prihodno stanovitno mesto, kder bodo svoje dni ostala. Za tako delo je pa jesen in spomlad najdostojniši čas, ker takrat drevje ni v muzgi. Izjemama se tudi zelena, celo eveteča drevesca brez škode presadijo.

Drevesca se morajo varno izkopati, da se koreninice ne poškodovajo; debele ne prekoljejo in male ne potrgajo ali ne omuznejo. Najpred se prst iz vrha do korenin odkoplje, potem se drevo od ene strani globoko spodkoplje in nagne, od druge strani pa se prav globoko korenine spodsekajo, in kadar se drevesce vzdigne, se prst mora tako varno otresti, da se male koreninice ne potrgajo.

Sedaj se drevo očedi in obreže po koreninah, po deblu in po vrhu. Srednja sréna korenina, ki naravnost v zemljo raste, se močno prikrajša, da potlej več postranskih korenin požeje; druge predolge koreninice pa se le malo prirežejo. Male koreninice, ktere iz stranskih korenin na vse kraje rastejo in se sesavke zovejo, ker iz vrha zemlje zrak, toploto, roso in močo za rast in rodovitnost vlečejo, se le tiste prikrajšajo, ktere so po koncih trohljive ali bolne.

Tudi deblo se mora vsih stranskih mladik gladko otrebiti, in sicer pri slivah in črešnjah seženj visoko, pri jabelkih in hruškah 7 do 8 čevljev visoko, in pri oreh in kostanju pa še više gladko deblo naj bo, da lepe vrhove naredijo. Pri presajenju se morajo tudi vrbi prikrajšati, vendar tako, da če več ima drevo korenin, več vrha se mu pasti, ki naj, če je mogoče, iz 4 ali 5 vej obstoji, ker vrh s tremi vejami je grd, in drevo vilam podobno. Tudi je treba paziti, da ne bo vrh na eni strani večji in širji, kakor na drugi strani drevesa. Pri orehu se nikoli vrh ne odreže, ki ima velik stržen, in bi se potem sušiti začel, potlej pa gnjiti. Tudi pri kostanju ne gre vrha prikrajšati, da bolj visoko in večje drevo zraste. Le jabelkom, hruškam, slivam, črešnjam itd. se vrhi prirežejo; in kedar se obrezujejo, naj se vselej od spodaj gori to stori, da se manjše rane naredijo in prej zacelijo. Dobro je, da se vsaka taka rana z voskom zamaže. Izkopana drevesca se morajo ko najhitrej v senco spraviti, ali saj ob koreninah s prstjo zagrniti en črevelj visoko, da vlago in senco imajo. Nikdar pa ne smejo korenine na sapi ali solneu biti, ker se grozno hitro sesavke posušijo; tudi v gnojnico jih ni devati. (Dalje.)

Kdaj in kako se naj napravijo vinske kleti.

Vinske kleti se naj napravijo ko najbliže dobre ceste ali železniških kolodvorov ali pristavah parnih ladij i. t. d. Taka klet mora biti zidana, če se ne more napraviti v kako skalo. Tla mora imeti kamnata ali še bolje ciglena, da se tako lože snažna ohrani. Dobra klet mora biti postavljena proti severu, mora biti 16 do 24 čevljev visoka in imeti potrebna okna, da se lahko prevetri. Čim globejša je klet, tim boljša je, ker zunajna toplota nima tako mnogo upliva do kletine toplote. Kletina okna morajo biti tako napravljena, da se lahko zadelajo, da ne more v klet niti prevelika toplota niti prevelik mraz in se klet vendar lahko prevetri. Če klet ni presuha niti premokra, je za kletno gospodarstvo najbolj prilična. V kleti mora biti celo leto enaka

toplota, in najboljše je, kakor mnoge skušnje učijo, če kletina toplota ni nižja kakor 9 stopinj po Reaum., in če ne prestopi 11. stopinje. Iz tega se vidi, da je barometer po Reaum. zelo važna stvar v vsaki kleti.

Dopisi.

Iz Ribnice na Štajarskem. Kakor se od več strani naše ljube slovenske domovine čujejo pritožbe zoper nove šolske naredbe in osebe; tako bi se tudi mi lahko pritoževali, posebo pa kar nam je okrajno šolsko svetovalstvo za našo šolo postavilo krajnega šolskega ogleda, tukaj stanujočega Laha T., ki še slovensko govoriti ne zna. Ne vemo, ali je ta Lah pri okrajnem šolskem svetovalstvu s tem dobil tako zaupanje, da je mislil pri konkordatovi borbi razsvetljenje napraviti? če ravno je vendar nekterim sveče prinesel in jih prižgal, so lastniki biš vendar ugasnili in za drugo porabo hranili; ali morebiti s tem, da je Marenberčanom repni molek poslal? ali da je blagoslovljanje tukajšne farne cerkve (po predelovanju in popravljanju) zaničljivo narisal in „burgermajstra“ pripravil, da je to podpisal in sl. kn. konsistoriju v Maribor poslal? O uboga mladina, ki imaš takega krajnega šolskega ogleda! V šoli otrokom pravi, da ga naj ne pozdravljajo z „hvaljen bodi Jezus Kristus“. Neki veljavni mož je na to nasvetoval, da bi se naj poprašal: „Ti ptujec, ali verješ na Boga? Tudi sv. misijon, s katerim je vse zadovoljno in hvali č. g. župnika, da so nam ga oskrbeli, je z lažmi in zvijačami popisal in tetki „Tagespošti“ poslal, tako da še vrednik vsega ni hotel v list vzeti. Garibaldi bi se gotovo takega učenca ne sramoval.

Pri seji krajnega šolskega svetovalstva ukazuje nekatere stvari naravnost, ne pa, da bi predlog storil, o katerem bi se naj glasovalo. O Giskra! škoda da nisi vedel za tega parlamentarca, koliko menj besedovanja bi bilo treba v državnem zboru! Na predlog krajnega svetovalca, obče spoštovanega g. Ign. Sgerm-a, da bi se v sejah v slovenskem jeziku obravnavalo, ker se je bati, da bi se kaj v zapisnik zapisalo, kar bi ne prav znajoči nemškega jezika ne razumeli, je djal, da se on tedaj celo posvetovanja udeleževati ne more, ker slovensko ne razume, in tako se pred slovenskimi svetovalci nemško obravnuje in piše, za šolo z popolnoma slovenskimi otroci! Ko je zgorej omenjeni svetovalc o stvari, ki je pri posvetovanju na vrsti bila, neke besede govoril, mu je omenjeni šolski ogleda rekel: „če hoče o tem kaj več govoriti, naj od posvetovanja odide“. On je tudi to storil, in naravnost odpoved za svetovalca na okrajno šolsko svetovalstvo poslal in v tem izrekel, da se naj v prihodnjem tak izvoli, ki bo krajnemu šolskemu ogledu po volji. Ker je sploh vse tukajšno ljudstvo nezadovoljno s tem krajnim šolskim ogledom (nekteri celo pravijo, da otrok ne bodo več v šolo pošiljali) in tudi okrajnim šolskim svetovalcem ta ogleda ni več po volji, zato bi bilo svetovati več svetovalcem, naj bi po izgledu g. Ign. Sgerm-a odpoved na okrajno šolsko svetovalstvo poslali, in to bi gotovo drugega krajnega šolskega ogleda postavilo. Da bi se sam odpovedal te časti, tega ni misliti, ker je že poprej, ko je še šola pod duhovsko oblastjo bila, na to mesto želel paiti. Sicer so mu nekteri takrat glase dali, ker ga še niso do dobrega poznali. Ko so pa č. g. župnik drugega za potrjenje predložili, je on po nemških časnikih pisaril in sam sebe za sposobnega, hvalil, o njem pa, kterege so č. g. župnik želeli, je pisal, da je nesposoben, ker nemški ne zna (?) a zdaj pa velja, gospodine! da ogleda slovenski zna v šoli, kder so slovenski otroci! in kder se nekaj še vendar tudi slovensko uči!

Od Pesnice. V nedeljo, to je 29. velikega travna t. l. zjutraj rano se podam v bližnje mesto Radgono. Bilo je prav prijazno spomladansko jutro, ptički so veselo zvrgoleli in pošiljali svoje mile glase proti nebu in hvalili svojega stvarnika, ki tako dobro za nje skrbi. Ko se bližam mestu, opazim na enkrat, da vre ljudstvo od vseh strani in hiti proti neki krčmi. Vsakemu se je videlo na obrazu neko posebno veselje. Mislim sem si, kaj neki to pomeni, in se bližam tudi gostilnici, ki je četrte ure od mesta, in opazim tamo na vrtu obeljeno smreko, na kateri je vibralo mogoče zastav, vrata gostilnice so zvon tega bile z lepimi vencami okinčane in nad njimi so se videli mnogi napisi. Mislim sem si, bode tamo gotovo kaka lepa narodna veselica; motil sem

se vendar strašno, ker, žalibog, pri gostilnici, ki vendar stoji na slovenski zemlji, ne vidim nobene slovenske črke, tako ravno med mnogimi zastavami ni bilo nobene belomodro-rudeče. Kdor je hotel ustopiti, je moral plačati, zakaj pa so plačevali in kaj so tako videli, me je sram pisati. Zlo obžalujem vse svoje slovenske brate, ki tako denar trošijo, kder nič ni narodnega, in svetoval bi njim, da bi se rajše bolj vdeleževali naših lepih slovenskih veselja, posebno pa nam jako koristnih slovenskih taborov, katere vsako leto imamo.

V kratkem bode lep tabor pri novi Slatini v kapelski fari. Dragi brati slovenski, pridite tamo, kolikor vas je naj več mogoče in pokažite svetu, da ste pravi slovenski korenjaki, in da vam je res mar za podučenje in sploh za blagor predrage naše domovine „Slovenije“! Z Bogom.

Rodoljub.

Politični ogled.

Njih Velič, cesar je z najvišim sklepom od 28. in 30. maja t. l. imenoval deželnega predsednika v Koroški, Guidona Kübeka za deželnega poglavarja vojvodine štajarske in deželnega sodnijskega predsednika v Gradcu gosp. Kašparja grofa Lodron-Laterona, za deželnega predsednika vojvodine koroške, in zadnjič je podelil namestnijskemu svetovalcu prvega razreda štajarske namestnije Eduardu vitezu Neupauerju zastran njegovih vernih in izvrstnih zaslug viteški križec reda sv. Leopolda, brez takse.

Potocki hoče vsem deželnim zborom razen gališkega predložiti nasvete o volilnih reformah.

Na Poljskem dobiva Smolkova stranka večino. Če se le Smolka ne bo zadovoljil z Potockijevimi koncesijami.

Avstrijski Nemci so tudi začeli zlo razpadati v stranke, in celo liberalci se že ločijo v „mlade“ in „stare“. Samo v tem so vse stranke edine, da se mora namreč državni zbor narediti neodvisen od deželnih zborov. Če pa bi se to storilo, se spravijo deželni zbori ob vso veljavo, ker vlada bo delala tedaj samo z državnim zborom, in se ne bo mnogo brigala za deželne zборе.

Česki časniki pišejo prav ostro proti decemberski ustavi. „Nar. Listy“ imenujejo naravnost one zlahtnike, kateri bi deklaracijo izdajali ali proti nji ravnali, „izdajalce domovine.“

Moravski Slovani se tudi vedno glasneje in odločneje zbirajo okoli prapora svoje deklaracije.

Posvetovanje Poljakov na Dunaju za zdaj ni imelo nobenega uspeha. Ministerstvo je sicer Poljakom nekaj privolilo, ali vse to ni nič drugega, kakor vabilo gališkega zbora v državni zbor. Pridni bodite pa dobite! pravi Potocki Poljakom.

Iz Prage se piše, da bode grof Sigmund Thun imenovan za višega deželnega maršala.

V Pruski se pripravljajo za volitve v državni zbor in deželne zборе.

V Italiji se še zmirom kažejo puntarske trupe po vseh krajih.

Iz Španjolske so prišli glasi, da je v seji kortezov 31. maja t. l. Gorritio predložil, naj se voli kralj v kratkem. Komisijino sporočilo tega se glasi: Debata o tem se bode oznanila 8 dni poprej, seja bo trajala, dokler ne bo izvoljen kralj, glasovalo se bode s podpisanimi listi; volitev je veljavna, če bo le en glas v večini. Po volitvi prisegne kralj na ustavo.

Novičar.

(Štajarski slovenski kandidati za deželne poslance.) Po razumljenju s okrajnimi volilnimi odbori in dotičnimi kandidati bode centralni volilni odbor priporočal za deželne poslance te-le čast. narodne gospode: Za mesto Celje, g. dr. Ipavca, odvetnika v Mariboru; za srenje celjskega okraja, gg. dr. Dominkuša, odvetnika v Mariboru in dr. Vošnjaka, zdravnika v Šmarju; za Brežice, gosp. Lenčeka, posestnika v Blanci; za Ljutomer, g. Kukovca, posestnika v Ljutomeru; za mariborski volilni okraj, gg. dr. Serunca, odvetnika v Mariboru in dr. Radaja, bilježnika v Mariboru; za ptujsko mesto, g. dr. Geršaka v Ptuj;

za ptujske srenje g. Hermana, c. k. sodnika v Voravi, in za Slovenogradec, g. zlaht. Adamoviča, velikega posestnika v Velenju.

(Brezverske šole.) Da neki ultra-liberalci res hočejo vpeljati brezverske šole, se vidi iz tega, da je c. k. deželno poglavarstvo v Gradcu vprašalo zastran tega deželno šolsko svetovalstvo, in da je to v seji 19. p. m. sklenolo in na rečeno vprašanje dalo ta odgovor; da so brezverske šole po §. 1, 3 in 70 točke 3 ljudske šolske postave od 14. maja 1869 nepripustljive. — Tako je prav!

(Izložba semenja na Dunaju.) C. k. vrtnarsko društvo na Dunaju bode napravilo 25. oktobra t. l. izložbo semenja, da se bodo videla najvažnejša vrtnarska in šumarska semena, ktera se izrejajo v cesarstvu; kakova semena posebno napredujejo, ktere osebe se s tim naj bolj pečajo, in da se na ta način pokrajša pot bodočim sejmam semenja.

(G. J. Stritar) vrednik „Zvona“, je od ministerstva notrajnih zadev imenovan za kontrolornega vrednika prestavljanja drž. zakonika v slovenski jezik. Znano je, da je v tem oddelku tudi nameščen ministerski tajnik g. M. Cigale, vrednik nemško-slovenskega Wolfovega slovarja.

(Slovenskim vojakom se pridiga madjarski.) Iz Ljubljane se piše, da morajo vojaki domačega kranjskega polka pri svojih cerkvenih paradah poslušati madjarske pridige. Pri takih pridigah se bodo Kranjci malo prida naučili.

(„Slovenski pravnik“), ktereга izdaja dr. Razlag v Ljubljani, je te dni zagledal beli dan. Kar se vidi iz prvih dveh števil, ki ste prišle na enkrat na svetlo, bode le prav izvrsten in se mora zato ta list vsem rodoljubom posebno pa pravnikom vroče priporočati.

(Hrvaška pevsko društva.) Zagrebačko pevsko društvo „Kolo“ in karlovsko pevsko društvo „Zora“ je hrvaško poglavarstvo razpustilo, zakaj? se še ne vé.

(Strašna povodenj.) V Sedmograškem se je 14. maja izlilo naglo strahovito mnogo dežja, tako, da je voda odnesla 80 hiš večih vasi, in se je zato potopilo više 200 ljudi. Voda je prišla naglo po noči, potopilo se je največ malih otrok in žensk. Nadloga je v celém okraju strahovita in se ne more popisati.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varždnu		V Mariboru		V Celju		V Ptuj	
	fl.	k.	fl.	3.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	70	4	70	5	10	4	60
Rži	3	50	3	55	3	30	3	50
Ječmena	2	80	0	00	3	70	3	30
Ovsa	2	5	2	45	2	40	2	90
Turšice (koruze) vagan	3	60	3	50	3	50	3	60
Ajde	3	—	3	10	3	50	2	80
Prosa	2	80	2	40	3	50	2	30
Krompirja	2	40	1	60	1	80	1	70
Govedine funt	—	21	—	27	—	26	—	25
Teletnine	—	22	—	26	—	24	—	25
Svinjetine ōrstve funt	—	26	—	26	—	26	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	—	—	8	50	11	—
" 18"	—	—	5	85	0	—	—	—
" 36" mehkih "	4	—	—	—	6	20	8	—
" 18"	—	—	4	—	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	80
" mehkega "	—	50	—	50	—	45	—	70
Sena cent	3	—	2	30	1	90	2	60
Slame cent v šopah	2	—	1	40	0	95	1	80
" za steljo	1	60	1	—	0	85	1	20
Slanine (špeha) cent	40	—	42	—	44	—	40	—
Jajec šest za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 80 kr. a. v.

Ažijo srebra 119.75.

Narodno drž. posojilo 96.65.

Loterijske srečke.

V Gradcu 4. junija 1870: **24 73 51 50 90**

Prihodno srečkanje je 18. junija 1870.

Diurnist

se bode v službo vzel pri ces. kr. sodnji v Rogatcu od 16. junija 1870 počenski. Kdor hoče v to službo stopiti, mora znati dobro govoriti in pisati v slovenskem jeziku. Plače dobi 22 gold. na mesec.

C. k. okrajna sodnja v Rogatcu, 31. maja 1870.